

dem, der have gennemgaaet denne Underviisning eller en tilsvarende ved andre Skoler; Udkast til Lov om Nedlæggelse af den lærde Skole i Rolding og Udkast til Lov om Tilveiebringelse af Midlerne til nye Skolebygninger for 3 lærde Skoler.

Formanden: De saaledes modtagne 4 Udkast til Love ville blive omdeelte til dHrr. Medlemmer.

Jeg gaaer derpaa over til Nr. 2 paa Dagsordenen: Spørgsmaal om Fremme af Forslag til Lov om Sognestandskabernes og Amtsrådernes Sammenfætning og Valg. Forslaget har været henlagt i Gjenpart i Ræfesaalen.

Indenrigsministeren: Da jeg ikke tvivler paa, at et Forslag af denne Betydning vil blive henviist af Thinget til første Behandling, skal jeg forbeholde mig ved denne at meddele de Bemærkninger, som jeg kunde have at gjøre i Anledning af dette Forslags Fremme.

Uden Afstemning vedtoges det, at Forslaget maa nyde Fremme.

Formanden: Jeg gaaer derefter over til Nr. 3 paa Dagsordenen, som indeholder forskellige Underafdelinger. Den første er: første Behandling af Udkast til Lov, hvorved Rentefoden i visse Tilfælde frigjøres og Straffen for Aag'er m. v. forandres. (Forslaget findes i Anhanget Sp. 31—47.) Rigsdagsmanden for Randers Amts første Valgkreds har Ordet.

Tansen: (Randers Amts 1ste Valgkreds.) Nærværende Lovforslag er fremkommet for at raade Bod paa de Ulemper, som vi Alle kjende; men, forsaavidt det fastsætter en Indskrænkning med Hensyn til Rentefoden, da kan jeg ikke billige den; thi denne Indskrænkning forekommer mig stridende saavel imod Lovens Formaal i Almindelighed som imod den Enkeltes Fordeel i Særdeleshed. Naar en Mand er bleven fuldmyndig og overdraget at benytte sin Eiendom, da kan han jo paa enhver Maade, han

vil, indlade sig i den vidtløftigste Handel og i de dristigste Speculationer for at forsøge sin Eiendom, uden at Loven derfor kan foreskrive ham Straf eller Ansvar. Men, da Loven ikke giver sig af med at værne om, at en letfindig og uforstandig Borger kan gjøre Misbrug af sin Formue i Almindelighed, saa forekommer det mig besynderligt, at man vil sætte en Indskrænkning i et enkelt Tilfælde som det nærværende. Naar en Godseier vil bortfæste eller bortforpagte en under hans Gods hørende Fæstegaard, saa er der jo Intet til Hinder for, at han kan begjære en saa høj Indfæstningssum, som han vil, eller opfrue Afgiften til en saa høj Sum, som det convenerer ham; men efter de Udtalelser, som tidligere have fundet Sted her i Thinget, tør jeg formene, at det er godtgjort, at en Godseier neppe tør siges at være i Besiddelse af en saadan Eiendom paa samme Maade, som han kan siges at eie en Capital. At der nu skal foreskrives ham en større Indskrænkning, naar han, om jeg saa maa sige, bortforpagter sin Capital, end naar han bortforpagter en Fæstegaard, det forekommer mig ikke at være rigtigt. Det er efter min Tanke et Indgrib i Eiendomsretten, naar Lovgivningen saaledes vil kontrollere de enkelte Borgere i slige Accorder. Skulde man gaae ind paa saadanne Indskrænkninger i det her omhandlede Tilfælde, saa kan der være mange andre Tilfælde, hvor man behøver lignende Indskrænkninger. Den samme Mand, som kan være letfindig og uforstandig nok, til at ville give en for høj Rente, er som oftest letfindig og uforstandig nok til, ogsaa at indlade sig i Handelsforetagender, hvorved han kan føre sig en Fallit paa Halsen. Det er derfor mit Ønske, at § 1 i Lovforslaget maatte erholde en Omredaction, saaledes at Rentefoden slet ikke bestemtes i noget Tilfælde. Nu hedder det vel i Motiverne til Lovforslaget, at man, hvis Rentefoden aldeles frigives, besrygter, at adskillige Prioritetshavere vilde opfige deres Capitaler og derved tvinge Laantagerne til at give en forhøjet Rente. Det forekommer mig, at i det Tilfælde, at Rentefoden er frigiven, undtagen naar Capitalen udsættes i faste Eiendomme, saa kan Enhver ligesaa godt, naar denne Indskrænkning er til-